

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

4

Številka: 720-01/15-1/
Ljubljana, 17. 2. 2016

EPA 995-VII

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

P o r o č i l o

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-E) – druga obravnava

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 34. seji 16. 2. 2016 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **podpira** predlog zakona.

Kmetijska zemljišča so naravna dobrina, pomembna za pridelavo hrane in varovanje okolja. Vplivajo tudi na podobo kulturne krajine, njene estetske in naravne vrednosti ter na poseljenost podeželja. Veljavna zakonska ureditev s področja gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči je v nekaterih pogledih zastarela, zaradi česar jo je treba ustrezno spremeniti oz. dopolniti. Obravnavana novela zakona sicer ne predstavlja novega systemskega zakona s področja gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči, temveč prinaša spremembe na področju melioracij (agromelioracije, osuševanje in namakanje); širi se možnost nabora objektov in posegov v prostor na kmetijskih zemljiščih, ki jih lokalna skupnost lahko dopusti v svojem prostorskem aktu; določeni so minimalni pogoji, ki jih mora za gradnjo na kmetijskem zemljišču izpolnjevati investitor, katere pa posamezna lokalna skupnost tudi poostri; ureja se načrtovanje kmetijskih objektov in možnost preselitve kmetijskih gospodarstev v celoti na kmetijski namenski rabi z občinskim podrobnim prostorskim načrtom (OPPN); pri prometu s kmetijskimi zemljišči se razširjajo izjeme, kjer odobritev pravnega posla ni potrebna; predlog predvideva tudi skrajšanje postopkov odobritve posla kar razbremenjuje stranke v postopku; poenostavlja se strokovna podlaga s področja kmetijstva z namenom hitreje vzpostavitve trajno varovanih kmetijskih zemljišč; vzpostavlja se možnost izplačila odškodnin v dveh obrokih zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč za objekte državnega pomena, če ta znaša več kot dva milijona evrov.

Komisija se je seznanila s stališčem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju: KGZS), ki predlog zakona načelno podpira, hkrati pa opozarja še na nekatera odprta vprašanja, predvsem na ureditev prometa s kmetijskimi zemljišči. Na KGZS predlagajo, da se gradnja enostavnih in nezahtevnih pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov in objektov, ki so proizvod, dan na trg, dodatno ne omejuje na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč s taksativnim naštevanjem objektov, za katere lahko lokalne skupnosti v svojem prostorskem aktu dopustijo gradnjo. Predlagajo, da ostane ureditev enotna za vsa območja kmetijskih zemljišč, obenem pa predlagajo dopolnitev zakona z zahtevo, da je treba za gradnjo na trajno varovanih kmetijskih zemljiščih, ki mora biti v skladu z občinskimi prostorskimi akti, investitor pridobiti dovoljenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Izdaja dovoljenj na pristojnem ministrstvu bi omogočila tudi možnost vzpostavitve evidence in ciljne inšpekcijske nadzore teh gradenj.

Na KGZS opozarjajo, da je na terenu moč zaznati večja odstopanja med dejansko in namensko rabo kmetijskih zemljišč. Zato bi bilo treba določbo, na podlagi katere se sadijo nasadi miskanta ter nasade lesnih, grmovnih in drevesnih vrst, ki niso namenjene pridelavi sadja in oljk, na zemljiščih, ki so po namenski in dejanski rabi kmetijska, spremeniti tako, da se kumulativni pogoj nadomesti z alternativno določbo o namenski in dejanski rabi. Na ta način bi se vzpostavila možnost, da se na kmetijskih zemljiščih, po dejanskih rabi sicer opredeljenih za stavbna zemljišča, omogoči zasaditev miskanta in drugih lesnih, grmovnih in drevesnih vrst.

Na KGZS tudi izpostavljajo, da je treba lastnike kmetijskih zemljišč razbremeniti odškodninske odgovornosti do tretjih oseb, katerim se v skladu z veljavno zakonodajo omogoča prost prehod preko zemljišč. Ta predlog podpira tudi komisija. Komisija poudarja, da je na njen predlog Državni svet opozoril na neustreznost pravne ureditve odškodninske odgovornosti že leta 2014 ob obravnavi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ohranjanju narave (ZON-C) in v zvezi s prepovedjo vožnje v naravnem okolju predlagal, da se zakonsko opredeli odškodninska odgovornost voznikov motornih vozil in kolesarjev ter drugih obiskovalcev na način, da se ti gibljejo po kmetijskih in gozdnih zemljiščih na lastno odgovornost. Taka ureditev odgovornosti je bila uzakonjena v interventnem zakonu o ukrepih za odpravo posledic žleda. Predstavnica predlagatelja zakona se je strinjala, da je področje odgovornosti za škodo tretjim osebam na kmetijskih zemljiščih izrednega pomena, vendar je menila, da bi bilo bolj smotrno določbe o odgovornosti najprej vnesti v Zakon o gozdovih in kasneje še v obravnavani zakon.

Večina članov komisije podpira predlagano ureditev, po kateri se razširja nabor objektov in posegov v prostor, ki jih lahko lokalna skupnost s prostorskim aktom dopusti graditi na kmetijskih zemljiščih investitorjem, ki imajo v lasti najmanj 1 ha kmetijskih zemljišč oz. 0,5 ha trajnih nasadov, pri čemer lahko lokalna skupnost zakonske pogoje še zaostri. Komisija tudi pozdravlja predlagano ureditev, po kateri se ponovno vzpostavlja možnost zakonitega postavljanja čebelnjakov kot objektov za rejo živali na vseh kmetijskih površinah, tudi na trajno varovanih kmetijskih območjih, saj je v preteklosti večkrat opozorila na neustreznost veljavne ureditve. Ob tem komisija opozarja, da je treba zagotoviti ustrezen nadzor nad dopustnimi gradnjami, saj imamo v Sloveniji veliko črnih gradenj celo na državnih kmetijskih zemljiščih (npr. v Izoli). Nekateri člani komisije so celo izrazili zaskrbljenost nad še večjo izgubo

kmetijskih zemljišč, ki ga lahko povzroči pretirana gradnja in s tem spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč.

V povezavi s problematiko neurejenosti lastništva kategorizacije občinskih cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč, se komisiji postavlja vprašanje, ali bo poenostavljen način vrednotenja kmetijskih zemljišč pripomogel k odkupu zemljišč, preko katerih potekajo občinske ceste.

Komisija podpira ureditev, na podlagi katere bo možna preselitev kmetije v celoti, saj se tudi na tak način omogoča obstoj in razvoj kmetijske dejavnosti in ohranitev podeželja. Za izvajanje te določbe ni treba čakati na spremembe občinskih prostorskih načrtov, saj se to področje ureja z OPPN.

Člani komisije ugotavljajo, da gradnja vetrnih elektrarn pomeni degradacijo kmetijskih zemljišč, četudi gre za zemljišča z boniteto manj kot 35. Zato se jim postavlja vprašanje, na podlagi katerih kriterijev je določena omejitev za graditev male vetrne elektrarne z mejno nazivno močjo do 1MW oz. ali male vetrne elektrarne z večjo nazivno močjo resnično bolj posegajo v prostor.

Komisija ugotavlja, da bodo morale občine v svojih prostorski aktih opredeliti trajno varovana kmetijska zemljišča na podlagi Uredbe o določitvi strateško pomembnih območjih za kmetijstvo in pridelavo hrane v Sloveniji, ki jo bo sprejela Vlada. V Sloveniji naj bi bilo trajno varovanih kmetijskih zemljišč 350.000 ha. Določitev trajno varovanih kmetijskih zemljišč bo med drugim tudi pripomogla k zmanjšanju špekulativnih nakupov kmetijskih zemljišč. Komisija ugotavlja, da predlog zakona ne predpisuje roka, v katerem so občine dolžne ta zemljišča opredeliti v prostorskih aktih.

Komisija je po opravljeni razpravi sprejela naslednje s k l e p e:

- 1. Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podpira Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-E).**
- 2. Komisija poziva predlagatelja zakona, da izpostavljene pripombe oz. dileme v nadaljevanju zakonodajnega postopka prouči in predlog zakona ustrezno dopolni oz. spremeni.**
- 3. Komisija podpira predlagane amandmaje Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije k 3., 4., 8. in 29. členu predlogu zakona in poziva kvalificirane predlagatelje amandmajev, da jih proučijo in v nadaljevanju zakonodajnega postopka povzamejo kot svoje:**

K 3. členu:

Drugi in tretji odstavek 3.č člena se črtata.

Obrazložitev:

Dopustnost gradnje enostavnih in nezahtevnih pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov za potrebe kmetovanja na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske

rabe, torej tudi na trajno varovanih zemljiščih, bi olajšalo kmetovanje tistim kmetijskim gospodarstvom, ki se s kmetovanjem preživljajo.

K 4. členu:

V 3.čla členu se za točko b) doda nova točka c), ki se glasi:

»(c) Za gradnjo objektov iz točk b) in c) prvega odstavka 3.č člena na trajno varovanih kmetijskih zemljiščih mora investitor, poleg ostalih pogojev iz tega člena, pridobiti dovoljenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za katero zaprosi z vlogo.«

Obrazložitev:

V izogib morebitnim zlorabam je treba gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov na trajno varovanih kmetijskih zemljiščih dovoliti s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Na ta način se objekti lahko tudi evidentirajo, inšpekcijske službe pa lahko stalno preverjajo, ali dejansko služijo kmetijski pridelavi.

K 8. členu:

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»Za desetim odstavkom se doda nov enajsti odstavek, ki se glasi:

»Oseba, ki ni lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča, uporablja kmetijska zemljišča na lastno odgovornost.«

Obrazložitev:

Po določbi prvega odstavka 5. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo in 58/12) mora lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča na svojih, zakupljenih ali drugače dodeljenih neobdelovalnih kmetijskih zemljiščih tretjim osebam omogočiti prost prehod čez svojo nepremičnino. S predlagano dopolnitvijo se lastnika, zakupnika ali drugega uporabnika kmetijskega zemljišča razbremeni odškodninske odgovornosti za aktivnosti tretje osebe na njihovih zemljiščih. Tretje osebe se morajo v vsakem trenutku zavedati, da so prisotne na tuji nepremičnini. Zasebna lastnina je ustavna kategorija, ki lastniku prinaša pravice (upravičenja za gospodarjenje z nepremičnino) in odgovornosti (davčne obveznosti, obveznost določenega ravnanja z nepremičnino po področnih predpisih). Tretje osebe se morajo na tuji nepremičnini vesti samoodgovorno in upoštevati vsa zakonita navodila ter opozorila lastnika, zakupnika ali drugega uporabnika nepremičnine (npr. opozorilo zaradi paše živali).

K 29. členu:

V drugem odstavku 89. člena se za piko doda nov stavek, ki se glasi:

»Namakalni sistem je sestavljen iz vodne akumulacije, odvzemnega objekta, dovodnega omrežja in namakalne opreme.«

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Vodna akumulacija je objekt, namenjen zbiranju oz. zlivanju vode iz različnih vodnih virov: vodotokov, vrtin podzemne vode, meteorne vode, vode iz protipoplavnih zadrževalnikov.«

Dosedanji tretji, četrti, peti, šesti, sedmi, osmi, deveti in deseti odstavek postanejo četrti, peti, šesti, sedmi, osmi, deveti, deseti in enajsti odstavek.

Obrazložitev:

S spremembo se kot vodna akumulacija za namakanje lahko šteje tudi del protipoplavnih zbiralnikov, ki so zgrajeni na osnovi druge zakonodaje. Zaradi učinkovite rabe vode in učinkovitejše porabe državnih in evropskih sredstev pri upravljanju voda je nujno, da se tovrstne investicije združujejo, v kolikor obstaja interes po namakanju kmetijskih zemljišč. V takšnih primerih je nujno in smiselno, da država, kot investitor protipoplavnih zadrževalnikov istočasno financira tudi vodni zbiralnik za namakanje in pripelje vodo do kmetijskih zemljišč.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega sveta je bil določen državni svetnik Miloš Pohole.

Predsednik
Cvetko Zupančič, l.r.